

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**P.Terentij sex: || quae extant: Comoediae. An= || dria.
Eunuch[us]. Heautontimo= || rumenos. Adelphi. Ecyra. ||
Phormio. || ... [qui]= || b[us] erudita Philippi Mele Brettani
p̃posita est epi || stola ... || ...**

Terentius Afer, Publius

Lipsiae, 1519

Actvs primvs

[urn:nbn:de:bsz:31-114211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-114211)

ADELPHORVM.

In Agendo partem ostendent. facite uestra æquanimitas
Poetæ ad scribendum augeat industriam.

ACTVS PRIMVS

MITIO.

Senarii omnes.

Torax, non rediit hac nocte a cœna Aeschinus?

Neq; seruulorū quisq; qui aduorsum ierant?

Profecto hoc uere dicunt, si absis uspiam, aut

Vbi si cesses, euenire ea tibi satius est,

Quæ in te uxor dicit, & quæ in animo cogitat

Irata, q̄ illa quæ parentes propitiij.

Vxor si cesses, aut te amare cogitat

Aut te amari, aut potare, aut animo obsequi, et

Tibi bene esse soli, cum sibi sit male.

Ego, quia non rediit filius, quæ cogito?

Quibus nunc sollicitor rebus? ne aut ille asserit,

Aut uspiam ceciderit, aut perfregerit aliquid.

Vah, quenq; ne hominem in animo instituere,

Aut parare, quod sit carius, q̄ ipse est sibi?

Atqui ex me hic non natus est, sed ex fratre, is adeo

Disimili studio est. iam inde ab adulescentia

Ego hanc clementem uitam, urbanam atq; otium

Sequutus sum, & : quod fortunatum isti putant :

Vxorem nanq; habui. ille contra omnia

Ruri agere uitam, semper parce ac duriter

Se habere, uxorem duxit, nati filii

Duo sunt, inde ego hunc maiorem adoptaui mihi,

*Nec est prima sententia
Mora in qua fabula argu
necesse a se totum sine uerba
me. Sed postea se totum
mora de Aeschino sibi su
ollam esse qui ad rediit
se a cena referunt dicitur
Vbi si cesses sed concedit
in aliquid se esse in
uult desiccat utimo e
qua. Deinde uerba qui ex
sunt dicit et aff. qua
suo uerba argu. uoluit*

Eduxi a
In eo me
Ille ut id
Do, per
Pro meo
Patres qu
Ea ne me
Nam qui
Audebit,
Padore &
Retinere,
Hac fratri
Venit sap
Car perdi
Car pota
Vestitu m
Nimium i
Et errat lo
Qui imper
Vi quod si
Mea est sic
Malo coa
Dum id re
Sisperat f
Ille quem
Sudet pa
Hoc patri

Eduxi a paruulo, habui, amari pro meo.

In eo me oblecto, solum id est charum mihi.

Ille ut idem contra me habeat, facio sedulo.

Do, permitto, non necesse habeo omnia

Pro meo iure agere. postremo alij clanculum

Patres quæ faciunt, quæ fert adulescentia,

Ea ne me celet, consuefeci filium.

Nam qui mentiri aut fallere insueverit patrem, aut

Audebit, tanto magis audebit cæteros.

Pudore & liberalitate liberos

Retinere, satius esse credo quàm metu.

Hæc fratri mecum non conueniunt, neque placent.

Venit sæpe ad me clamitans, quid agis Mitio?

Cur perdis adulescentem nobis? cur amat?

Cur potat? cur tu his rebus sumptus suggeris?

Vestitu nimio indulges, nimium ineptus es.

Nimium ipse durus est, præter æquam & bonum.

Et errat longe, mea quidem sententia,

Qui imperium credat grauius esse aut stabilius

Vi quod sit, quàm illud quod amicitia adiungitur.

Mea est sic ratio, & sic animu induco meum,

Malo coactus qui suum officium facit,

Dum id rescitum iri credit, tantisper cauet.

Si sperat fore clam, rursum ad ingenium redit.

Ille quem beneficio adiungas, ex animo facit.

Studet par referre, præsens absensque idem erit.

Hoc patrium est potius consuefacere filium

ADELPHORVM.

Sua sponte recte facere q̄ alieno metu.

Hoc pater ac dominus interest, hoc qui nequit

Fateatur se nescire imperare liberis.

Sed est ne hic ipse de quo agebam & certe is est

Nescio quid tristem uideo, credo iam (ut solet)

Iurgabit .saluum te aduenire Demea gaudemus.

DEMEA.

MITIO

Senarii .

Em opportune, te ipsum quærito .Mi.

h Quid tristis es ? De .rogitas me ubi nobis Aeschinus
Siet ? quid tristis ego sim ? Mi .Dixi hoc fore ?

Quid is fecit ? De .Quid ille fecerit ? quem neq̄ pudet

Quicq̄, neq̄ metuit quicq̄, neq̄ legem putat

Tenere se ullam .nam illa quæ antehac facta sunt

Omitto, modo quid designauit ? Mi .Quid nam id est ?

De .Fores effregit atq̄ in ædis irruit

Alienas, ipsum dominum atq̄ omnem familiam

Mulctauit usq̄ ad mortem, eripuit mulierem

Quam amabat, clamant omnes indignissime

Factum esse hoc, aduenienti quod mihi Mitio

Dixere, in orest omni populo .deniq̄

Si conferendum exemplū est, non fratrem uidet

Rei dare operam, rufi esse parcam ac sobrium,

Nullum huius simile factum, hæc cum illi Mitio

Dico, tibi dico, tu illum corrumpi sinis .Mi.

Homine imperito nunq̄ quicq̄ iniustius.

Qui nisi quod ipse fecit, nihil rectum putat . De.

*Dulchum est Epitome
in 12 voluminibus p̄ se
in multis diffinitis con
fudit sunt et hinc
de cause motis erat
commodi uideri genti*

*Dispenfatione in 12
voluminibus p̄ se
in multis diffinitis con
fudit sunt et hinc
de cause motis erat
commodi uideri genti*

Quos
Non est
Scorta
Effring
Non su
Id lapd
Inizium
Facere
Sineres
Popus q̄
Alienoi
Proh Iup
Non est
Ascalta
Tuum sit
Is meus
Mhi pecc
Obsonat
Amat, da
Voi non
Fores effre
Vestem
Et unde ha
Postremo
Te plura
Pater esse
Natura tu

Quorsum istuc? Mi. quia tu Demea hæc male iudicas.

Non est flagitium (mihi crede) adolescentulum

Scortari, neq; potare, neq; fores

Effringere. hæc si neq; ego, neq; tu scimus,

Non fuit egestas facere nos. tu nunc tibi

Id lapidi ducis, quod tam fecisti inopia,

Iniurium est, nam si esset unde id fieret,

Faceremus. & tu illum tuum (si esses homo)

Sineres nunc facere, dum per aetatem licet,

Potius q̄ ubi te expectatum eiecisset foras.

Alienori aetate post faceret tamen. De.

Proh Iupiter tu homo adiges me ad insaniam.

Non est flagitium facere hæc adolescentulum? Mi. ah

Auscultra, ne me obtundas de hac re sapius.

Tuum filium dedisti adoptandum mihi,

Is meus est factus, si quid peccat Demea

Mihi peccat, ego illi maximam partem feram.

Obsonat, potat, olet unguenta, de meo.

Amat, dabitur a me argentum dum erit commodum.

Vbi non erit, fortasse excludetur foras.

Fores effregit? restituentur, discidit

Vestem? resarcietur. est (Dijs gratia)

Et unde hæc fiant, & adhuc non molesta sunt.

Postremo aut desine, aut cedo quemvis arbitrum,

Te plura in hac re peccare ostendam. De. Hei mihi

Pater esse disce ab his qui vere sciunt. Mi.

Natura tu illi pater es, consiliis ego. De.

*Quare, locum Marcus Demea
de lingua Latina aliter erat
deus exemplum habens. Hæc
est Demea pater deus Demea
Angulus Poluximus vocantur
in Epistola 6 c. 153.
Annotata est via fuit Demea
abijt et illis non videt
suffragium de figuris fuit
deusum h. r. epian.*

ADELPHORVM.

Tu consulis quicquid? Mi. Ah, si pergis, abiero. De.
 Siccing agis? Mi. An ego toties de eadem re audiam? De.
 Curæ est mihi. Mi. Et mihi curæ est. uerum Demea
 Curemus æquam uterque partem, tu alterum,
 Ego item alterum, nam ambos curare, propemodum
 Reposcere illum est quem dedisti. De. Ah, ah, Mitio. Mi.
 Mihi si quidetur. De. Quid istuc? tibi si istuc placet,
 Profundat, perdat, pereat, nihil ad me attinet.
 Iam si uerbum unum posthac. Mi. Rursum Demea
 Irascere? De. An non credis? repeton quem dedi?
 Aegrest, alienus non sum, si obsto, hem desino.
 Vnum uis curem, curo, & est Diis gratia,
 Cum ita uolo ut est, iste tuus ipse sentiet
 Posterius, nolo in illum grauius dicere. Mi.
 Nec nihil, neque omnia hæc sunt quæ dicit, tamen
 Non nihil molesta hæc sunt mihi, sed ostendere
 Me ægre pati, illi nolui, nam ita est homo
 Cum placo, aduersor sedulo & deterreo,
 Tamen uix humane patitur. ueram si augeam,
 Aut etiam adiutor sim eius iracundiæ,
 In sapiam profecto cum illo, & si Aefchinus
 Nonnullam in hac re nobis facit iniuriam.
 Quam hic non amauit meretricem? aut cui non dedit
 Aliquid? postremo (nuper credo iam omnium
 Tædebat) dixit nolle uxorem ducere.
 Sperabam iam deferuisse adulescentiam,
 Gaudebam. ecce autem de integro, nisi quicquid est

Dicitur iam hinc
 Demea uirgo fecit
 quæ et dicitur hinc
 et hinc uirgo fecit

Volo sc

0

Sa. Ego ill

Quand' es

Sa. Aefchin

Leno ego

Tuq' te p

Fada esse

Neg' tu u

Noui ego

Indigent i

Abi pre str

Infitto i q

Nimiq' isto

Ae. Cae n

Ne mora s

Istuc uolo

Sa. O facit

hi. Ae. N

Inic iam

Ae. Si post

Quid tibi